

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2009. gada 24. martā

lietā Nr. 2008–39–05

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Juris Jelāgins, tiesneši Kristīne Krūma un Viktors Skudra,

pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 5. punktu, 17. panta trešo daļu un 28.¹ pantu,

pēc Jūrmalas pilsētas domes pieteikuma

2009. gada 24. februārī tiesas sēdē rakstveida procesā izskatīja lietu

„Par reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra 2008. gada 10. jūnija rīkojuma Nr. 2-02/299 „Par Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošo noteikumu Nr. 8 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)” darbības apturēšanu un 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” darbības apturēšanu daļā” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmajai, trešajai un piektajai daļai un Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta otrajai daļai”.

Konstatējošā daļa

1. Jūrmalas pilsētas dome (turpmāk arī – Pieteikuma iesniedzēja) 1995. gada 27. jūlijā pieņēma lēmumu Nr. 893 „Par Jūrmalas attīstības plānu (ģenerālplānu)”. Savukārt Jūrmalas apbūves noteikumi tika apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas domes 1997. gada 20. februāra lēmumu Nr. 203 kā Jūrmalas attīstības plāna (turpmāk – Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums) II sējums.

1999. gada 15. jūlijā Pieteikuma iesniedzēja pieņēma lēmumu Nr. 697 „Par attīstības plāna izmaiņu uzsākšanu”, bet 2000. gada 3. februārī – lēmumu Nr. 85 „Par izmaiņām Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)” (turpmāk – Lēmums Nr. 85). Tas paredzēja ieviest izmaiņas 25 teritorijās, galvenokārt mainot to plānotās (atļautās) izmantošanas veidu no „dabas pamatnes teritorijas” uz „sabiedrisko iestāžu teritoriju”, „priežu parka rajonu ar apbūvi”, „jauktu darījumu, atpūtas un dzīvojamo teritoriju” vai „savrupmāju dzīvojamo teritoriju”.

Satversmes tiesa 2004. gada 9. marta spriedumā lietā Nr. 2003-16-05 „Par reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra 2003. gada 27. maijā pieņemtā rīkojuma Nr. 2-02/57 „Par Jūrmalas pilsētas domes 24.10.2001. saistošo noteikumu Nr. 17 „Par detālo plānojumu Jūrmalā, teritorijai starp Bulduru prospektu, Rotas ielu, 23. un 25. līnijām” darbības apturēšanu”, 2003. gada 2. jūnijā pieņemto rīkojumu Nr. 2-02/60 „Par Jūrmalas pilsētas domes 09.10.2002. saistošo noteikumu Nr. 10 „Par detālā plānojuma apstiprināšanu Jūrmalā, sabiedriskajam centram Vaivaros” darbības apturēšanu” un Nr. 2-02/62 „Par Jūrmalas pilsētas domes 07.11.2001. saistošo noteikumu Nr. 18 „Par detālā plānojuma apstiprināšanu Jūrmalā, zemesgabalam Bulduri 1001” darbības apturēšanu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam” (turpmāk – Lieta Nr. 2003-16-05) atzina, ka Lēmums Nr. 85, ar kuru pašvaldība bija nolēmusi izdarīt grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, ir pretrunā ar normatīvo aktu prasībām un nav piemērojams.

2004. gada 28. aprīlī Jūrmalas pilsētas dome pieņēma saistošos noteikumus Nr. 8 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 8). Tajos tika noteikts, ka tiek grozīts plānotās (atļautās) izmantošanas veids tām pašām teritorijām, kas bija minētas Lēmumā Nr. 85.

2007. gada 12. jūlijā Jūrmalas pilsētas dome pieņēma saistošos noteikumus Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 19). Ar šiem saistošajiem noteikumiem grozītajā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma redakcijā Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām 25 teritorijām tika noteikts tāds pats teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veids kā ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 8.

2008. gada 10. jūnijā reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs (turpmāk – Ministrs) izdeva rīkojumu Nr. 2-02/299 „Par Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošo noteikumu Nr. 8 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)” darbības apturēšanu un 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” darbības apturēšanu daļā” (turpmāk – Apstrīdētais akts).

Ar Apstrīdēto aktu ir apturēta Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība attiecībā uz šādām teritorijām:

- 1) Tīklu iela 10 (kadastra Nr. 1300 002 2508);
- 2) Lāču iela 16 (kadastra Nr. 1300 003 0924);
- 3) Lāču iela 18 (kadastra Nr. 1300 003 0926);
- 4) Vakara iela 8 (kadastra Nr. 1300 017 1703);
- 5) Vakara iela 12/14 (kadastra Nr. 1300 017 1705);

6) teritorija Lielupes palieņu pļavās pie Zvejas ielas (kadastra Nr. 1300 008 8903; 1300 008 8909; 1300 008 8916; 1300 008 8905; 1300 008 8911; 1300 008 8910; 1300 008 8912; 1300 008 8914; 1300 008 8920; 1300 008 8919; 1300 008 8922; 1300 008 8902; 1300 008 8915; 1300 008 8913; 1300 008 8908; 1300 008 8907; 1300 008 8901; 1300 008 8906; 1300 008 8924; 1300 008 8923);

7) Mežotnes iela 4 (kadastra Nr. 1300 004 5719);

8) teritorija starp Kolkas ielu, Jaunķemeru ceļu, Slokas ezeru un Jaunķemeru sanatoriju;

9) Vikingu iela 14/16 (kadastra Nr. 1300 003 0701).

Saskaņā ar Apstrīdēto aktu šo teritoriju plānotā (atļautā) izmantošana nosakāma atbilstoši Jūrmalas pilsētas Attīstības plānam, kas apstiprināts 1995. gada 27. jūlijā ar lēmumu Nr. 893.

2. Pieteikuma iesniedzēja – **Jūrmalas pilsētas dome** – lūdz Satversmes tiesu izvērtēt Apstrīdētā akta atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmajai, trešajai un piektajai daļai, Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta otrajai daļai un Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam.

2.1. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka spriedumā Lietā Nr. 2003-16-05 Satversmes tiesa analizējusi Lēmuma Nr. 85 pieņemšanas procesuālos aspektus un secinājusi, ka šis lēmums bija jāpieņem pašvaldības saistošo noteikumu formā. Lai gan Satversmes tiesa norādījusi, ka Lēmums Nr. 85 nav stājies likumīgā spēkā, „tomēr tas netika atzīts par prettiesisku pēc būtības Satversmes tiesas sprieduma rezolutīvajā daļā”. Tāpat spriedumā neesot secināts, ka sabiedriskā apspriešana pirms Lēmuma Nr. 85 pieņemšanas būtu uzskatāma par nenotikušu vai pieļautie pārkāpumi kvalificējami kā būtiski. Nevienā Lēmuma Nr. 85 un Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas laikā spēkā

bijušajā normatīvajā aktā neesot bijis noteikts ierobežots termiņš, kādā pēc sabiedriskās apspriešanas pēdējā posma pašvaldībai savā sēdē būtu jāpieņem kāds no iespējamiem lēmumiem, piemēram, lēmums par teritorijas plānojuma apstiprināšanu. Tāpēc nolemts novērst Satversmes tiesas konstatētos Lēmuma Nr. 85 trūkumus, pieņemot „ekvivalenta satura grozījumus” Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā likumā noteiktajā formā. Rezultātā esot pieņemti Saistošie noteikumi Nr. 8, un atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 34 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 34) prasībām to eksemplārs 2004. gada 10. maijā nosūtīts Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai (turpmāk – RAPLM), bet 2004. gada 14. maijā tie publicēti laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”, kā arī 2004. gada 18. maijā – laikrakstā „Jūrmalas Ziņas”.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka pirms Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas lūgusi RAPLM sniegt metodiskus norādījumus, bet no RAPLM 2004. gada 1. aprīļa atbildes vēstules Nr. 7-6/2594/1883 „kļūst viennozīmīgi skaidra ministrijas noraidošā pozīcija un nevēlēšanās metodiski vadīt, pārraudzīt un koordinēt vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu izstrādes procesu”.

2.2. Pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma pārejas noteikumu 5. punktu pašvaldībai sešu mēnešu laikā no minētā likuma spēkā stāšanās dienas bija jāizvērtē sava teritorijas plānojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām un neatbilstības gadījumā jāpieņem lēmums par grozījumiem teritorijas plānojumā vai jāuzsāk jauna teritorijas plānojuma izstrāde. Tāpēc 2003. gada 22. janvārī pieņemts lēmums Nr. 27 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) 1995. gada redakcijas izvērtējumu”. Pašvaldība veikusi kompleksu esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma pārvērtēšanu, rūpīgi izvērtējot arī dabas vides aizsardzības faktoros un Jūrmalas kā kūrortpilsētas attīstību. 2004. gada 31. martā Pieteikuma iesniedzēja pieņēmusi lēmumu Nr. 201 „Par Jūrmalas pilsētas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu izstrādes uzsākšanu”. Kopumā izstrādātie grozījumi nodoti

sabiedriskajai apspriešanai sešas reizes, bet to galīgā redakcija pilnveidota trīs reizes. Rezultātā 2007. gada 12. jūlijā esot pieņemti Saistošie noteikumi Nr. 19, kuri 2007. gada 20. jūlijā publicēti laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”, bet 2007. gada 25. jūlijā – nosūtīti RAPLM. Savā 2007. gada 2. oktobra vēstulē Nr. 7.1-22/9894/7816 RAPLM neesot norādījusi uz Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes vai pieņemšanas procedūras pārkāpumiem, tātad kopumā RAPLM esot apstiprinājusi, ka Saistošie noteikumi Nr. 19 ir pienācīgā kārtā stājušies spēkā 2007. gada 21. jūlijā.

Tomēr 2007. gada 17. septembrī Ministrs izdevis rīkojumu Nr. 2-02/296 „Par Jūrmalas pilsētas pašvaldības domes 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” apturēšanu daļā” (turpmāk – Rīkojums Nr. 2-02/296), ar kuru tika apturēta Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība attiecībā uz vairākām teritorijām, tostarp Mežotnes ielu 4 (kadastra Nr. 1300 004 5719). 2007. gada 4. oktobrī Pieteikuma iesniedzēja pieņēmusi saistošos noteikumus Nr. 46, ar kuriem atzina Saistošos noteikumus Nr. 19 par spēku zaudējušiem attiecībā uz minētajā Ministra rīkojumā norādītajām teritorijām.

2.3. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Apstrīdētais akts ir prettiesisks.

2.3.1. Ar Saistošo noteikumu Nr. 19 spēkā stāšanos nozīmi zaudējot iespējamie Saistošo noteikumu Nr. 8 izstrādāšanas un pieņemšanas procedūras defekti, jo attiecībā uz visām Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām teritorijām spēkā stājušies Saistošie noteikumi Nr. 19, kas aizstāj iepriekš noteikto regulējumu kā jaunāks normatīvais akts. Tā rezultātā esot zudis tiesiskais pamats Saistošo noteikumu Nr. 8 piemērošanai un tie zaudējuši savu spēku ar brīdi, kad spēkā stājās Saistošie noteikumi Nr. 19.

Par visām attiecīgajām teritorijām un to plānoto (atļauto) izmantošanu sabiedrībai esot pienācīgā kārtā sniegta informācija un sabiedrības viedoklis

uzklausīts Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes gaitā. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 19. oktobra noteikumu Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 883) prasībām Saistošo noteikumu Nr. 19 sabiedriskās apspriešanas laikā izstādīta „esošās situācijas karte”, kurā Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētās 25 teritorijas parādītas jau ar nomainīto plānoto (atļauto) izmantošanu.

2.3.2. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka Apstrīdētā akta teksts sastāv galvenokārt no „tiesību normu un atziņu apraksta, kas pamato to, ka sabiedriskās apspriešanas neveikšana ir būtisks normatīvo aktu pārkāpums”. Pieteikuma iesniedzēja to neapšaubot, bet uzsver, ka judikatūrā un tiesību doktrīnā ir nostiprinājusies atziņa, ka ne katram procedūras pārkāpumam piemītot būtiska procedūras pārkāpuma sastāvs, proti, nepietiekot ar to, ka tiek atrasts kaut viens fakts, kas liecina par faktiski veikto darbību neatbilstību likumā noteiktajai procesuālajai kārtībai.

2.3.3. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka no Satversmes 1. panta izriet tiesību virsvadības, samērīguma un tiesiskās paļāvības principi, kuru pamatfunkcija ir aizsargāt privātpersonu no nepamatotas publiskās varas izmantošanas pret to, un tie piemērojami tikai tiktāl, ciktāl to pieļauj publisko tiesību subjektu savstarpējo attiecību specifika. Saskaņā ar Valsts pārvaldes likuma 10. panta pirmo daļu valsts pārvalde esot pakļauta likumam un tiesībām, darbojoties normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros un savas pilnvaras izmantojot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Pašvaldības autonomo funkciju, citastarp teritorijas plānošanas, īstenošanas kontrolē starp RAPLM un pašvaldību pastāvot pārraudzības attiecības. No Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7. panta piektās daļas izrietot, ka RAPLM ir tiesības veikt pašvaldības pieņemto lēmumu tiesiskuma kontroli, taču tā neietverot tiesības izlemt kādu zemākas iestādes vai amatpersonas kompetencē esošu jautājumu pēc būtības vai dot norādījumu pieņemt lēmumu, nosakot tā saturu, – šāda rīcība būtu tieša iejaukšanās attiecīgās zemākas iestādes vai

amatpersonas funkciju īstenošanā. Tas būtu pieļaujams pakļautības, nevis pārraudzības attiecībās.

Apstrīdētais akts iejaucoties pašvaldības funkciju īstenošanā, pārsniedzot pārraudzības īstenošanai noteiktos kritērijus. Tādējādi tas neesot tiesisks, jo pārraudzības ietvaros veiktas kontroles mērķis nav un nevar būt pašvaldības autonomo funkciju īstenošanas ierobežošana, iejaukšanās tās darbā vai viena un tā paša pašvaldības normatīvā akta vairākkārtēja pārskatīšana neierobežoti ilgā laika posmā.

2.3.4. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Apstrīdētais akts ir pretrunā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta trešo daļu, kas paredz, ka valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs. Apturot Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību, lai gan tie jau bijuši nodoti plašai sabiedriskajai apspriešanai, RAPLM nedarbojoties sabiedrības interesēs. Turklāt RAPLM šā normatīvā akta tiesiskumu jau esot izvērtējusi, izdodot Rīkojumu Nr. 2-02/296. Sabiedrībai pamatoti esot radusies aizsargājama tiesiskā paļāvība uz to, ka RAPLM izvērtējusi Saistošos noteikumus Nr. 19 pilnībā un attiecībā uz šajā rīkojumā neminētajām teritorijām tie atzīti par tiesiskiem. RAPLM nespēja kvalitatīvi un visaptveroši īstenot pašvaldības teritorijas plānošanas procesa kontroli nevarot kalpot par attaisnojumu sabiedrības interešu neievērošanai vai sabiedrības interesēm pretējai darbībai un vēl jo vairāk nedrīkstot novest pie šāda rezultāta.

2.3.5. Ar Apstrīdēto aktu, pēc Pieteikuma iesniedzējas domām, esot pārkāpts arī labas pārvaldības princips, kas nostiprināts Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektajā daļā. Visticamāk pārkāpums izpaužoties, vairākkārt – ar Rīkojumu Nr. 2-02/296 un Apstrīdēto aktu – apturot Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību daļā. Rīkojumā Nr. 2-02/296 norādīts, ka Saistošo noteikumu Nr. 19 darbības apturēšana pilnībā radītu nesamērīgu ierobežojumu privātpersonu īpašumtiesībām, pašvaldības iedzīvotājiem un tūrisma objektu apmeklētājiem, tāpēc par lietderīgu tika atzīta šo saistošo noteikumu darbības apturēšana daļā. Izdodot Apstrīdēto aktu, RAPLM esot pārkāpusi pašas

noteiktās lietderības un saprātīguma robežas. Apstrīdētais akts esot tiešā pretrunā arī ar valsts pārvaldes efektīvas funkcionēšanas prasību tiesiskā valstī un prasību pienācīgi pildīt savus pienākumus, jo valsts pārvaldes iestāde, ja tā reiz pārbaudījusi akta tiesiskumu, otrreiz to darīt vairs nedrīkstot. RAPLM uzskatot, ka tai ir tiesības vairākkārt pārbaudīt viena un tā paša akta tiesiskumu, turklāt šāda kontrole un no tās izrietošie lēmumi esot atkarīgi no individuālām personām vai iestādēm, kas vēršas RAPLM ar iesniegumiem vai norādēm par kāda teritorijas plānojuma punkta prettiesiskumu.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka labas pārvaldības principa pārkāpums izpaužas arī kā Ministra rīcība nesaprātīgā termiņā, proti, Apstrīdētais akts izdots vairāk nekā četrus gadus pēc Saistošo noteikumu Nr. 8 spēkā stāšanās. Šāda rīcība esot pretrunā ar tiesiskās stabilitātes un tiesiskās paļāvības principiem, kaut arī normatīvajos aktos nav noteikts termiņš, kādā Ministram ir tiesības apturēt teritorijas plānojuma vai tā grozījumu darbību.

Pieteikumā norādīts, ka Apstrīdētajā aktā trūkst lietderības apsvērumu un izvērtējuma. Pieteikuma iesniedzēja informējusi RAPLM, ka 13 teritorijām no Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām teritorijām ir izstrādāti vai izstrādes stadijā esoši detālplānojumi, septiņās izsniegti plānošanas un arhitektūras uzdevumi un deviņās – būvatļaujas. Tikai sešās teritorijās vēl neesot bijušas veiktas vai uzsāktas ar teritorijas izmantošanu vai apbūvi saistītas darbības. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Apstrīdētajā aktā minētās teritorijas atlasītas nevis pēc vienotiem, saprotamiem un saprātīgiem tiesiskuma kontroles kritērijiem, bet gan kazuistiski, bez situācijai atbilstoša, pienācīga izvērtējuma. Tas radot bažas, ka šā lēmuma pieņemšanu varējuši ietekmēt arī citādi faktori, kas neaprobežojoties ar strikti juridiskiem argumentiem, tostarp atsaukšanos uz tiesiskās stabilitātes principu.

2.3.6. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka no Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta otrās daļas un likuma „Par pašvaldībām” 49. panta pirmās daļas izriet šādas prasības attiecībā uz Apstrīdēto aktu:

- 1) tam jābūt pienācīgi pamatotam jeb motivētam;
- 2) tam jāsaturs precīzas norādes par to, kuri teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu punkti un grafiskās daļas sadaļas ir atceļamas kā nelikumīgas.

Apstrīdētais akts šiem kritērijiem neatbilstot. No tā lemjošās daļas formulējuma nevarot viennozīmīgi secināt, vai Saistošo noteikumu Nr.19 darbība attiecībā uz norādītajām teritorijām apturēta pilnībā, tostarp arī attiecībā uz to izmantošanas veidiem piemērojamiem apbūves noteikumiem, vai tikai grafiskajā daļā, kas noteic teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veidu, – tad rīkojumam būtu jāpievieno grafisks pielikums, kas precīzi identificētu teritorijas vai grafiskās daļas sadaļas, kas būtu atceļamas kā nelikumīgas. Turklāt viena no minētajām teritorijām – „teritorija starp Kolkas ielu, Jaunķemeru ceļu, Slokas ezeru un Jaunķemeru sanatoriju” esot nenoteikta un precīzi neidentificējama. Apstrīdētajam aktam būtu jāietver konkrēts robežu apraksts un grafisks pielikums.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka no likuma „Par pašvaldībām” 49. panta pirmās daļas otrā teikuma izriet pašvaldības saistošo noteikumu darbības apturēšanas institūta piemērošanas priekšnoteikums – pašvaldības saistošajiem noteikumiem jābūt spēkā. Tā kā Saistošie noteikumi Nr. 8 Apstrīdētā akta izdošanas brīdī vairs neesot bijuši spēkā, tad Apstrīdētais akts izdots par spēkā neesoša normatīvā akta apturēšanu, „kas ir neiespējami un neloģiski no apturēšanas institūta būtības viedokļa”.

Pieteikuma iesniedzēja, ņemot vērā minēto, lūdz Satversmes tiesu atzīt Apstrīdēto aktu par spēkā neesošu no tā pieņemšanas brīža.

3. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – **reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs** – atbildes rakstā un papildu paskaidrojumos norāda, ka pieteikums ir nepamatots.

3.1. Ministrs norāda, ka pirms Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas Pieteikuma iesniedzēja nav organizējusi atkārtotu sabiedrisko apspriešanu, lai izpildītu Ministru kabineta 1998. gada 24. februāra noteikumu Nr. 62 „Noteikumi par teritoriju plānojumam” (turpmāk – Noteikumi Nr. 62) prasības un novērstu Satversmes tiesas spriedumā Lietā Nr. 2003-16-05 konstatētos būtiskos teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes procedūras pārkāpumus. Satversmes tiesa Lēmumu Nr. 85 esot atzinusi par prettiesisku ne tikai tā formas dēļ, bet arī tāpēc, ka netika ievērotas Noteikumu Nr. 62 prasības attiecībā uz sabiedriskās apspriešanas organizēšanu. Šos pārkāpumus nevarot uzskatīt par nebūtiskiem. Pastāvot iespēja, ka tādā gadījumā, ja Pieteikuma iesniedzēja būtu pienācīgi organizējusi sabiedrisko apspriešanu pirms Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas un informējusi sabiedrību par teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņu vairākām teritorijām Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes laikā, tiktu pieņemts citāds lēmums. Ministrs norāda, ka viņa rīcībā nav informācijas par to, ka pirms Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas būtu notikušas konsultācijas starp Pieteikuma iesniedzēju un RAPLM.

Savukārt Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes laikā sabiedriskās apspriešanas ietvaros esot izstādīta esošās situācijas karte, kurā 25 teritorijas tika parādītas jau ar nomainīto teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veidu atbilstoši Lēmumam Nr. 85 un Saistošajiem noteikumiem Nr. 8. Tādējādi sabiedrībai neesot bijis iespējas izteikt savu viedokli par atļautās (plānotās) izmantošanas veida maiņu šīm teritorijām.

2007. gada 16. oktobrī RAPLM saņēmusi Gunta Grūbas, Jūrmalas pilsētas iedzīvotāju pārstāvja, iesniegumu, kurā lūgts apturēt Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību attiecībā uz visām Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām 25 teritorijām. Atbildes rakstā norādīts, ka tobrīd Rīkojums Nr. 2-02/296 jau bijis izdots, tāpēc izveidojusies tāda situācija, ka par viena normatīvā akta – Saistošo noteikumu Nr. 19 – darbības apturēšanu daļā lemts divreiz. Ministrs nepiekrīt Pieteikuma iesniedzējas apgalvojumam, ka RAPLM nav jāņem vērā atsevišķu

privātpersonu iesniegumi, jo tieši tas esot viens no veidiem, kādā RAPLM varot uzzināt par normatīvo aktu pārkāpumiem sabiedriskās apspriešanas laikā. Pirms G. Grūbas iesnieguma saņemšanas RAPLM neesot bijuši zināmi fakti par būtiskiem teritorijas plānošanas procedūras pārkāpumiem pirms Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas. Tādēļ Ministrs, konstatējot sabiedrības interešu aizskārumu un izvērtējot viņa rīcībā esošo informāciju, tostarp Pieteikuma iesniedzējas sniegto informāciju, 2008. gada 10. jūnijā izdevis Apstrīdēto aktu.

3.2. Ministrs uzskata par nepamatotu Pieteikuma iesniedzējas argumentu, ka nebija pamata apturēt Saistošo noteikumu Nr. 8 darbību, jo Saistošie noteikumi Nr. 19 regulē teritorijas izmantošanu arī Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām 25 teritorijām. Jaunākie noteikumi nesaturot normu par vecāko noteikumu spēka zaudēšanu. Ja Ministrs apturētu vienīgi Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību daļā, tad attiecīgo teritoriju plānotā (atļautā) izmantošana būtu nosakāma tādi pati kā Saistošajos noteikumos Nr. 8 un netiktu sasniegts Apstrīdētā akta mērķis – nodrošināt interešu saskaņotības principa ievērošanu, proti, dot sabiedrībai iespēju izteikt savu viedokli par teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veidu maiņu vairākām teritorijām. Nepamatots esot arī Pieteikuma iesniedzējas arguments, ka RAPLM 2006. gada 23. augusta atzinumā Nr. 1-22/7665/7201 par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumiem, kas vēlāk tika apstiprināti ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 19, norādīts, ka attiecībā uz sabiedrisko apspriešanu ievērotas Noteikumu Nr. 883 prasības.

3.3. Ministrs atzīmē, ka pašvaldības autonomo funkciju jomā, pie kuras pieder arī teritorijas plānošana, RAPLM ir tiesības veikt pašvaldības pieņemto lēmumu tiesiskuma kontroli. Likuma „Par pašvaldībām” 49. panta pirmajā daļā un Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ pantā Ministram piešķirtas tiesības apturēt tādu nelikumīgu pašvaldības saistošo noteikumu darbību, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai detālplānojums. Tādējādi neesot saprotams Pieteikuma iesniedzējas arguments, kas apšaubā Ministra tiesības izdot šāda veida rīkojumu. Pieteikuma iesniedzējas apgalvojums, ka

„tiesiskuma kontrole neietver sevī tiesības izlemt kādu zemākas iestādes vai amatpersonas kompetencē esošu jautājumu pēc būtības vai dot norādījumu pieņemt lēmumu, nosakot tā saturu”, esot pretrunā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7. panta piektajā daļā ietverto pārraudzības jēdzienu. Turpmāko pašvaldības rīcību nosakot likuma „Par pašvaldībām” 49. panta otrā un trešā daļa, nevis Apstrīdētais akts.

3.4. Ministrs norāda, ka, izdodot Apstrīdēto aktu, ņemti vērā tiesiskās stabilitātes un tiesiskās paļāvības principi. Kritērijs, pēc kura Ministrs vadījies, lemjot par to, attiecībā uz kurām teritorijām apturēt Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību, bijis tas, vai teritorijas izmantošana atbilstoši šajos saistošajos noteikumos paredzētajam teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veidam jau ir uzsākta. Kaut arī nevarot uzskatīt, ka Apstrīdētajā aktā neminētajām teritorijām to plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņa notikusi atbilstoši normatīvo aktu prasībām, izvērtējot atsevišķu privātpersonu tiesību aizskārumu un sabiedrības ieguvumu, Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība nav apturēta attiecībā uz visām 25 teritorijām.

Esot secināts, ka nav lietderīgi apturēt Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību attiecībā uz teritorijām, kurās jau atrodas ēkas vai kurās ir izsniegtas būvatļaujas un uzsākta būvniecība, jo šajās teritorijās tiesiski nav iespējams atjaunot iepriekšējo situāciju un tas radītu būtiskus zaudējumus nekustamo īpašumu īpašniekiem. Tāpat arī Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu darbība nav apturēta attiecībā uz teritorijām, kurām ir apstiprināti detālplānojumi, jo tie tiek izstrādāti par privātpersonu līdzekļiem. Privātpersonas esot paļāvušās uz to, ka Pieteikuma iesniedzējas rīcība, ļaujot izstrādāt detālplānojumus un tos apstiprinot, bijusi tiesiska.

3.5. Ministrs nepiekrīt Pieteikuma iesniedzējas apgalvojumam, ka Apstrīdētais akts neatbilst Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta otrajai daļai.

No likuma „Par pašvaldībām” 49. panta un Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta izrietot Ministra pienākums nepārprotami norādīt tās teritorijas, uz kurām attiecas rīkojums, nevis pievienot rīkojumam grafisku pielikumu. Apstrīdētajā aktā esot norādīti teritoriju kadastra numuri, izņemot teritoriju starp Kolkas ielu, Jaunķemeru ceļu, Slokas ezeru un Jaunķemeru sanatoriju, taču šī teritorija tieši tāpat esot identificēta arī Lēmumā Nr. 85 un Saistošajos noteikumos Nr. 8. Līdz ar to neesot pamata uzskatīt, ka Pieteikuma iesniedzēja nevar identificēt teritorijas, uz kurām attiecas Apstrīdētais akts.

Saskaņā ar Noteikumu Nr. 883 45. punktu vietējā pašvaldība kā saistošos noteikumus izdodot teritorijas plānojuma grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus. Tādējādi ar Apstrīdēto aktu attiecībā uz tajā minētajām teritorijām apturēta gan teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu, gan kartogrāfiskā materiāla darbība.

3.6. Ministrs norāda, ka, ievērojot tiesiskās stabilitātes principu, normatīvajos aktos tiks paredzēts termiņš, kādā ir tiesības apstrīdēt teritorijas plānojumu un detālplānojumu. 2008. gada 4. decembrī valsts sekretāru sanāsmē izsludināta Telpiskās plānošanas sistēmas attīstības koncepcija, kurā piedāvāti vairāki šādu termiņu varianti.

4. Vides ministrija kā pieaicinātā persona norāda, ka saskaņā ar Satversmes tiesas spriedumu Lietā Nr. 2003-16-05 pirms Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas Pieteikuma iesniedzējai bija jāorganizē sabiedriskā apspriešana, bet, pieņemot Saistošos noteikumus Nr. 19, trūkumi, kas pieļauti Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas procesā, nav novērsti.

Vides ministrija vairākkārt iebildusi pret Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumos paredzēto „dabas pamatnes teritoriju” platības samazināšanu Jūrmalas pilsētā. Teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņa no „dabas pamatnes teritorijas” uz citiem izmantošanas veidiem neesot pietiekami izvērtēta un pamatota. Vides ministrija, izvērtējot tās rīcībā

esošo informāciju, varot secināt, ka Pieteikuma iesniedzēja sabiedrisko apspriešanu joprojām uzskata par formālu prasību un nav devusi argumentētu pamatojumu tam, kādēļ vairākas „dabas pamatnes teritorijas” būtu jāpakļauj apbūvei.

5. Lielrīgas reģionālā vides pārvalde kā pieaicinātā persona norāda, ka saskaņā ar normatīvajiem aktiem izsniegusi nosacījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei un atzinumu par to izpildi. Tomēr šis atzinums neesot uzskatāms par teritorijas plānojuma saskaņojumu. Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 2006. gada 26. janvāra atzinumā Nr. 320 par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumiem nav atbalstījusi neapbūvēto „dabas pamatņu teritoriju” pārvēršanu par apbūvējamām teritorijām.

6. Pieaicinātā persona **Māra Kalvāne** norāda, ka no 1998. gada februāra līdz 2006. gada decembrim bijusi Jūrmalas pilsētas domes Teritorijas plānošanas nodaļas vadītāja un Jūrmalas galvenā plānotāja.

M. Kalvāne paskaidro, ka Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozīšanas procedūru 1998. – 2000. gadā Pieteikuma iesniedzēja veica tikai pašu spēkiem, bez metodiskajiem norādījumiem un augstāku iestāžu vadības. Konsultācijas lielākoties notikušas ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pakļautībā esošo Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi. Pieteikuma iesniedzēja neesot saņēmusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas aizrādījumus vai iebildumus, arī attiecībā uz Lēmumu Nr. 85. Līdz ar to daļu atbildības „par radušos situāciju un pieņemtajiem vai nepieņemtajiem lēmumiem un/vai saistošajiem noteikumiem šajā laika posmā būtu jāuzņemas toreizējai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai”.

M. Kalvāne norāda, ka pēc Satversmes tiesas sprieduma Lietā Nr. 2003-16-05 spēkā stāšanās „tika realizēta cieša sadarbība” starp RAPLM un Pieteikuma iesniedzēju. M. Kalvāne apliecina, ka konsultācijas ar RAPLM turpinājās visa plānošanas procesa laikā no 2004. gada marta līdz 2006. gada beigām, kamēr viņa strādājusi Jūrmalas pilsētas domē. Arī Saistošie noteikumi Nr. 8 pieņemti, konsultējoties ar RAPLM, jo „pēc būtības ministrijai nebija iebildumu pret veiktajiem grozījumiem ne saturiski, ne arī procesuāli”, turklāt daļā no Lēmumā Nr. 85 minētajām teritorijām jau bija uzsāktas turpmākās darbības saistībā ar būvniecības procesu vai plānošanu. Sabiedriskā apspriešana attiecībā uz Lēmumā Nr. 85 minēto teritoriju plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņu notikusi pēc 1999. gada 15. jūlija lēmuma Nr. 697 „Par Attīstības plāna izmaiņu uzsākšanu” pieņemšanas.

M. Kalvāne paskaidro, ka ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 19 apstiprināto Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu sabiedriskās apspriešanas laikā bija pieejama gan „Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) teritorijas zonējuma karte” pie spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta, gan arī karte „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”, kurā ietvertas izmaiņas saskaņā ar visiem iepriekšējiem teritorijas plānojuma grozījumiem, arī Saistošajiem noteikumiem Nr. 8. RAPLM 2006. gada 23. augusta atzinumā neesot izteikti iebildumi pret teritorijas plānojuma saturu.

M. Kalvāne piekrīt Pieteikuma iesniedzējai, ka Apstrīdētajā aktā zemesgabalu kadastra numuri norādīti, neņemot vērā ne esošo kadastra pārskata karti un astoņu gadu laikā tajā veiktās izmaiņas, ne arī īpašumu piederību un izveidošanas vēsturi. Būtu nepieciešams arī konkrēts grafiskais pielikums, kas ļautu izvairīties no vairākām neprecizitātēm. Neesot skaidrs arī Apstrīdētā akta pamatojums un motivācija, jo neesot norādes uz konkrētu normatīvo aktu pārkāpumiem. M. Kalvāne uzskata, ka visām Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām teritorijām plānotās (atļautās) izmantošanas veids esot mainīts pamatoti un arī Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes ekspertu

komisijas 1999. gada 17. decembra ekoloģiskās ekspertīzes atzinumā šīs izmaiņas lielākoties atbalstītas.

Secinājumu daļa

7. Teritorijas plānojums ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, ar kura palīdzību konkrēto teritoriju var ne tikai izmantot, bet arī aizsargāt. Teritorijas plānojuma izstrādāšana nav tikai formāla procedūra. Tā ir reglamentēta, lai varētu identificēt un izsvērt dažādas intereses un noteikt, kurām no tām dodama prioritāte. Šajā procesā ir jāpanāk visu iesaistīto pušu interešu līdzsvarošana, vājāko dalībnieku aizsardzība un visas sabiedrības interešu nodrošināšana (*sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 5.1. punktu*).

Satversmes tiesa atzinusi, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekraste ir nozīmīga dabas vērtība. Tajā ir izveidojušies un joprojām pastāv īpatnēji dabas veidojumi un ainavas, ko var negatīvi ietekmēt cilvēka darbība. Baltijas jūras piekraste ir būtiska ekosistēmas sastāvdaļa, kuru aizsargā ne vien nacionālās, bet arī starptautiskās tiesības. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes kāpu aizsargjoslas mežam piemīt īpaša ekoloģiska vērtība, un šādu teritoriju noteikšana par apbūvējamām iespējama īpašos izņēmuma gadījumos, sniedzot tam rūpīgu pamatojumu (*sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 5.1. – 5.3. punktu un 2008. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. 2007-17-05 16.1. punktu*).

Lai izvērtētu Apstrīdētā akta tiesiskumu, jānoskaidro:

1) vai 25 teritoriju plānotās (atļautās) izmantošanas veids Saistošajos noteikumos Nr. 8 un Saistošajos noteikumos Nr. 19 ir noteikts tiesiski;

2) vai Ministram bija tiesības izdot Apstrīdēto aktu un vai Apstrīdētais akts atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmajai daļai;

3) ja Ministram bija tiesības izdot Apstrīdēto aktu, tad vai tas nav pretrunā ar augstāka juridiska spēka normām – Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta trešo un piekto daļu, Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta otro daļu un Satversmes 1. pantu.

8. Pēc Pieteikuma iesniedzējas pieteikuma savulaik ierosinātās Lietas Nr. 2003-16-05 ietvaros tika izvērtēts, vai ir tiesiski Ministra izdotie trīs rīkojumi, ar kuriem tika apturēta pašvaldības detālplānojumu darbība. Satversmes tiesa spriedumā šajā lietā norādīja, ka grozījumi Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, kas apstiprināti ar Lēmumu Nr. 85, pieņemti pretrunā ar normatīvo aktu prasībām (*sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 3. punktu*).

Satversmes tiesa norādīja, ka Lēmuma Nr. 85 pieņemšanas brīdī normatīvie akti neļāva teritorijas plānojuma grozījumus pieņemt pašvaldības lēmuma formā, bet tie bija jāapstiprina ar saistošajiem noteikumiem. Tāpat spriedumā tika secināts, ka Lēmuma Nr. 85 pieņemšanas procesā netika izpildītas Noteikumu Nr. 62 prasības attiecībā uz sabiedrības informēšanu un sabiedrības līdzdalības nodrošināšanu, proti:

1) vietējā laikrakstā un laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” netika publicēts noteikta satura paziņojums par teritorijas plānojuma grozīšanas procedūras uzsākšanu. Prasību par šāda paziņojuma publicēšanu paredzēja Noteikumu Nr. 62 42. punkts. Satversmes tiesa secināja, ka prasību par šādu paziņojumu obligātu publicēšanu „nevar uzskatīt par formālu, jo tā, pirmkārt, uzliek pašvaldībai par pienākumu informēt ieinteresēto sabiedrību par gaidāmo teritorijas plānojuma grozīšanas procedūru un, otrkārt, nodrošina sabiedrības tiesības aktīvi piedalīties šajā procesā, piemēram, iesniegt savus priekšlikumus vai ierosinājumus. Tā kā šādi paziņojumi netika publicēti, Pieteikuma iesniedzēja ieinteresētajai sabiedrībai liedza pilnvērtīgi izmantot tiesības, ko tai piešķir normatīvie akti un kas ir uzskatāmas par svarīgu teritorijas plānošanas procesa sastāvdaļu”;

2) pretēji Noteikumu Nr. 62 45. punktā paredzētajam nedēļu pirms sabiedriskās apspriešanas vietējā laikrakstā un laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” netika publicēts paziņojums, kurā norādīts teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas termiņš, izstādes vieta un laiks, lēmuma pieņemšanas sēdes vieta un laiks, kā arī priekšlikumu noformēšanas prasības. Satversmes tiesa izteica pieņēmumu, ka tieši tāpēc pirms lēmuma Nr. 85 pieņemšanas 1999. gada 18. jūnijā sabiedriskajā apspriešanā piedalījās tikai sešas personas, turklāt trīs no tām bija būvvaldes darbinieki;

3) pēc Lēmuma Nr. 85 pieņemšanas 2000. gada 6. aprīlī laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” ievietotajā paziņojumā norādīts, ka jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kura teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas laikā ir iesniegusi rakstveida priekšlikumu vai pamatotus iebildumus pret izstrādājamo teritorijas plānojumu un kuras likumīgās tiesības nav ievērotas, var iesniegt pamatotus rakstveida iebildumus vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram, bet, ja ministra atbilde personu neapmierina, tā likumā noteiktajā kārtībā var iesniegt sūdzību tiesā. Satversmes tiesa secināja, ka Pieteikuma iesniedzēja paudusi maldinošu informāciju, norādot uz tādām sabiedrības tiesībām, ko tiesiskais regulējums vairs neparedzēja, – tā kā teritorijas plānojuma grozījumi bija jāapstiprina ar saistošajiem noteikumiem, tad persona tos nevarēja pārsūdzēt tiesā.

Līdz ar to nav pamatots Pieteikuma iesniedzējas viedoklis, ka vienīgais Satversmes tiesas spriedumā konstatētais būtiskais pārkāpums bija teritorijas plānojuma grozījumu neapstiprināšana ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem. Satversmes tiesa *expressis verbis* atzina, ka Lēmuma Nr. 85 pieņemšanas procesā pieļauti arī citi būtiski teritorijas plānošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi, kas varēja ietekmēt tā saturu.

Satversmes tiesai nebija pamata Lēmumu Nr. 85 minēt un atzīt par spēkā neesošu sprieduma nolēmumu daļā. Spriedumā Lēmuma Nr. 85 tiesiskums tika izvērtēts vienīgi tāpēc, ka no šā lēmuma pieņemšanas tiesiskuma bija atkarīgs tas, kādā procedūrā vajadzēja izstrādāt un apstiprināt divus no trim

detālplānojumiem, kuru darbību Ministrs bija apturējis, proti, vai šos detālplānojumus varēja izstrādāt kā teritorijas plānojuma precizējumus, vai arī tie bija jāizstrādā kā teritorijas plānojuma grozījumi.

Tādējādi Satversmes tiesas spriedumā Lietā Nr. 2003-16-05 tika secināts, ka ar Lēmumu Nr. 85 teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veids 25 teritorijām mainīts prettiesiski.

9. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka, pieņemot Lēmumam Nr. 85 analoga satura dokumentu saistošo noteikumu formā, tika novērsti Satversmes tiesas spriedumā Lietā Nr. 2003-16-05 konstatētie pārkāpumi. Tomēr, kā secināts, Lēmuma Nr. 85 sagatavošanas un pieņemšanas gaitā tika pieļauti arī citi būtiski teritorijas plānošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi.

2004. gada 31. janvārī spēkā stājās Noteikumi Nr. 34. Tātad Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi, kurus Pieteikuma iesniedzēja vēlējās pieņemt ar prettiesisko Lēmumu Nr. 85 apstiprināto grozījumu vietā, bija jāizstrādā un jāapstiprina Teritorijas plānošanas likumā un Noteikumos Nr. 34 paredzētajā kārtībā.

Saskaņā ar Noteikumu Nr. 34 40. punktu vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktās teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas un tās aprobežojumu izmaiņas, kā arī vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma nepieņemtās daļas bija jā sagatavo kā vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumi šo noteikumu II, III un IV nodaļā noteiktajā kārtībā un tiem vajadzēja stāties spēkā šo noteikumu V nodaļā noteiktajā kārtībā. Šo noteikumu 28. punkts noteica, ka sabiedriskā apspriešana organizējama ne mazāk kā divos posmos, savukārt 30. punkts paredzēja, ka vietējā vai rajona laikrakstā un laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” publicējams paziņojums, kurā citastarp jāietver pašvaldības lēmums par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu, ziņas par atbildīgo amatpersonu, sabiedriskās apspriešanas pirmā posma termiņš un pasākumu norises vieta un laiks. Šīs prasības pēc būtības neatšķirās no iepriekš spēkā esošo Noteikumu Nr. 62 prasībām.

No lietas materiāliem izriet, ka laika posmā no Satversmes tiesas sprieduma Lietā Nr. 2003-16-05 spēkā stāšanās 2004. gada 9. martā līdz Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanai 2004. gada 28. aprīlī, tātad pusotra mēneša laikā, šīs un citas Noteikumos Nr. 34 ietvertās prasības attiecībā uz teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi netika izpildītas un tik īsā laika posmā arī nevarēja tikt izpildītas.

Satversmes tiesa secina, ka Pieteikuma iesniedzēja, pieņemot Saistošos noteikumus Nr. 8, formāli novērsa cēloni, kura dēļ bija uzskatāms, ka ar Lēmumu Nr. 85 apstiprinātie Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi nav stājušies spēkā un nav piemērojami, taču nenovērsa citus Satversmes tiesas spriedumā Lietā Nr. 2003-16-05 norādītos ne mazāk būtiskos normatīvo aktu pārkāpumus.

Tādējādi ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 8 teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veids 25 teritorijām noteikts prettiesiski, pieļaujot tādus pašus normatīvo aktu pārkāpumus sabiedrības informēšanas un sabiedrības līdzdalības nodrošināšanas jomā, kas Satversmes tiesas spriedumā Lietā Nr. 2003-16-05 minēti attiecībā uz Lēmumu Nr. 85.

10. Satversmes tiesa atzinusi, ka vietējās pašvaldības pienākums teritorijas plānojuma (detālplānojuma) izstrādāšanas gaitā ir būt par objektīvu un neitrālu vidutāju starp konkrētas teritorijas attīstītāja un ieinteresētās sabiedrības interesēm, uzklaut un objektīvi izvērtēt visus ieinteresēto pušu viedokļus par konkrētās teritorijas atbilstošāko un piemērotāko attīstības veidu, kā arī ievērot teritorijas plānošanu reglamentējošo normatīvo aktu prasības (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 28. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2007-16-03 7. punktu*).

Saistošo noteikumu Nr. 19 tiesiskums attiecībā uz teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida noteikšanu Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām teritorijām lielā mērā balstās uz Saistošo noteikumu Nr. 8

tiesiskumu, tāpēc Ministram bija pamats Apstrīdētajā aktā izvērtēt arī šos vecākos saistošos noteikumus.

Šīs lietas ietvaros Satversmes tiesai ir jāizvērtē, vai sabiedrisko apspriešanu Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes procesā var uzskatīt par notikušu attiecībā uz teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņu Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām 25 teritorijām.

Var piekrist Pieteikuma iesniedzējai, ka Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes laikā organizētajā sabiedriskajā apspriešanā nebija pamata īpaši izcelt to, ka ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 8 vairāk nekā pirms trim gadiem 25 teritorijām ir mainīts plānotās (atļautās) izmantošanas veids. Saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes laikā spēkā esošo Noteikumu Nr. 883 34.1. punktu sabiedriskās apspriešanas pirmajā posmā izvērtēšanai citastarp tiek nodots spēkā esošais vietējās pašvaldības teritorijas plānojums. Savukārt šo noteikumu 39.1. un 39.2. punkts paredz, ka sabiedriskās apspriešanas otrajā posmā izvērtēšanai nodod izstrādātā vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma (vai tā grozījumu) pirmo redakciju un spēkā esošo vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu.

Pieteikuma iesniedzēja un M. Kalvāne atzinušas, ka izvērtēšanai izstādīta faktisko situāciju atspoguļojoša karte „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”, kurā ietvertas izmaiņas saskaņā ar visiem iepriekšējiem Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumiem, arī Saistošajiem noteikumiem Nr. 8. Salīdzinot spēkā esošo Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu un izstrādāto teritorijas plānojuma grozījumu pirmo redakciju, sabiedrībai nebija iespējas konstatēt teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņu Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām 25 teritorijām.

Nevar uzskatīt, ka, ietverot Saistošajos noteikumos Nr. 19 tos pašus teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas nosacījumus, kādi bija paredzēti Saistošajos noteikumos Nr. 8, pārkāpumi teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņas procesā būtu novērsti un teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņa būtu uzskatāma par tiesisku (legitimizētu).

Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes procesā šīs izmaiņas varēja konstatēt, vienīgi veicot padziļinātu izpēti un salīdzinot izvērtēšanai nodoto faktiskās situācijas karti un Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma sākotnējo redakciju, kas tika apstiprināta ar Pieteikuma iesniedzējas 1995. gada 27. jūlija lēmumu Nr. 893.

Līdz ar to ieinteresētās sabiedrības rīcībā nebija pietiekami daudz informācijas un tai nebija iespējas izteikt savu viedokli par teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņu 25 teritorijām nevienā no teritorijas plānošanas procesiem, kuru rezultātā tika pieņemts Lēmums Nr. 85, Saistošie noteikumi Nr. 8 un Saistošie noteikumi Nr. 19.

Tādējādi Saistošajos noteikumos Nr. 8 un Saistošajos noteikumos Nr. 19 plānotās (atļautās) izmantošanas veids 25 teritorijām noteikts, pieļaujot būtiskus normatīvo aktu prasību pārkāpumus – nenodrošinot pienācīgu sabiedrības līdzdalību teritorijas plānošanas procesā.

11. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmā daļa noteic:

„Valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām. Tā darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros. Valsts pārvalde savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim.”

Likuma „Par pašvaldībām” 5. panta piektajā daļā RAPLM paredzētas tiesības pārraudzīt pašvaldību darbību šā likuma ietvaros. Pašvaldības kā atvasinātas publiskas personas kompetencē ietilpst gan patstāvīgās (autonomās), gan uzdotās funkcijas. Viena no pašvaldības autonomajām funkcijām saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 14. panta otrās daļas 1. punktu ir izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un teritorijas plānojumu, kā arī nodrošināt teritorijas attīstības programmas realizāciju un teritorijas plānojuma administratīvo pārraudzību.

Arī Satversmes tiesa secinājusi, ka RAPLM ir tiesības veikt pašvaldības pieņemto lēmumu tiesiskuma kontroli tās autonomo funkciju kontroles jomā

(sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 2. punktu). Tādējādi starp RAPLM un pašvaldību teritorijas plānošanas jomā pastāv pārraudzības attiecības. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7. panta piekto daļu pārraudzība nozīmē „augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības pārbaudīt zemākas iestādes vai amatpersonas lēmuma tiesiskumu un atcelt prettiesisku lēmumu, kā arī prettiesiskas bezdarbības gadījumā dot rīkojumu pieņemt lēmumu”.

Pilnvarojums Ministram apturēt tādu pašvaldības saistošo noteikumu darbību, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai detālplānojums (vai to grozījumi), tieši nostiprināts likuma „Par pašvaldībām” 49. pantā un Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ pantā. Likuma „Par pašvaldībām” 49. panta pirmā daļa noteic:

„Nelikumīgu domes (padomes) izdoto saistošo noteikumu vai citu normatīvo aktu vai to atsevišķu punktu darbību, izņemot šā likuma 47.panta kārtībā pieņemto lēmumu darbību, ar motivētu rīkojumu aptur reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs. Rīkojumā jānorāda konkrēto saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta punkti, kuri atceļami kā nelikumīgi, vai jānorāda, ka atceļami saistošie noteikumi vai cits normatīvais akts kopumā. Rīkojums triju dienu laikā pēc tā izdošanas publicējams laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un nosūtāms attiecīgās pilsētas domes (pagasta padomes) priekšsēdētājam, kas ir atbildīgs par tā izpildi.”

Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta pirmā daļa noteic:

„Nelikumīgus domes (padomes) izdotos saistošos noteikumus, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai detālplānojums, vai kādas šo noteikumu daļas darbību reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs aptur likumā "Par pašvaldībām" noteiktajā kārtībā, ciktāl šajā likumā nav noteikts citādi.”

Ministrs rīkojumā norāda motīvus, kuru dēļ uzskata, ka saistošo noteikumu darbība apturama. No Ministra rīkojuma netieši izriet arī tas, kādam, pēc Ministra domām, konkrētajā situācijā bija jābūt pašvaldības

lēmumam. Tomēr tas nav pietiekams pamats uzskatīt, ka tādējādi Ministrs pārkāpis likumā noteiktā pilnvarojuma jēgu un mērķi un faktiski darbojies pakļautības attiecību modelī, kas paredz arī augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības dot rīkojumu zemākai (Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7. panta ceturtnā daļa), kā uzskata Pieteikuma iesniedzēja. Būtībā Ministrs rīkojumā norāda nevis to, kāds lēmums pašvaldībai bija jāpieņem, bet gan to, kādu lēmumu konkrētajā situācijā noteiktu apstākļu dēļ tā pieņemt nedrīkstēja.

Var piekrist atbildes rakstā paustajam viedoklim, ka pašvaldības turpmāko rīcību pēc saistošo noteikumu darbības apturēšanas nosaka likums „Par pašvaldībām”, proti, pašvaldība var šos saistošos noteikumus atcelt (49. panta otrā daļa) vai arī iesniegt Satversmes tiesā pieteikumu, kurā lūdz izvērtēt Ministra rīkojuma tiesiskumu (49. panta trešā daļa). Ja Ministrs rīkojumā norādījis uz procesuāliem pārkāpumiem saistošo noteikumu pieņemšanas procesā, kā tas ir šajā lietā, tad pašvaldībai ir iespēja šos saistošos noteikumus atcelt un šos pārkāpumus novērst, proti, uzsākt jaunu teritorijas plānojuma grozīšanas procesu, kas atbilstu visām normatīvo aktu prasībām, pienācīgi nodrošinot tajā sabiedrības līdzdalības iespējas un viedokļa uzklauššanu un tādējādi ievērojot interešu saskaņotības un atklātības principus. Taču nav izslēgts, ka jaunie saistošie noteikumi pēc satura varētu būt analogiski vai ļoti līdzīgi tiem, kuru darbību Ministrs apturējis.

Tādējādi Ministram bija tiesības apturēt Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību attiecībā uz teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida noteikšanu Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām 25 teritorijām. Izdodot Apstrīdēto aktu, Ministrs nav pārkāpis likumos noteiktā pilnvarojuma jēgu un mērķi, un līdz ar to Apstrīdētais akts atbilst Valsts pārvaldes likuma 10. panta pirmajai daļai.

12. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta trešā daļa noteic:

„Valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs. Pie sabiedrības interesēm pieder arī samērīga privātpersonas tiesību un tiesisko interešu ievērošana.”

Tādējādi jāizvērtē, vai ar Apstrīdēto aktu nav nesamērīgi aizskartas privātpersonu tiesības un likumiskās intereses.

No vienas puses, likums Ministram ir piešķīris tiesības apturēt normatīvajiem aktiem neatbilstoša vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma darbību. Tiesiskuma princips prasa, lai teritorijas plānojuma un detālplānojuma normas atbilstu augstāka juridiska spēka tiesību normām. No otras puses, tikpat nozīmīgas un aizsargājamas ir to personu tiesības un likumiskās intereses, kurām teritorijas plānojums piešķir noteiktas tiesības un kuras, ilgtermiņā plānojot savu saimniecisko darbību, ir tiesīgas paļauties uz teritorijas plānojuma stabilitāti (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. 2007-17-05 23. punktu un 2009. gada 13. februāra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2008-23-03 10. punktu*).

Kā iepriekš konstatēts, teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veids 25 teritorijām ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 8 un Saistošajiem noteikumiem Nr. 19 noteikts, pārkāpjot normatīvajos aktos noteikto procedūru. Taču ar Apstrīdēto aktu Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība tika apturēta tikai attiecībā uz daļu no šīm 25 teritorijām. Ministrs paskaidro, ka, lemjot par to, attiecībā uz kurām teritorijām apturēt Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību, izvērtēts sabiedrības ieguvuma un privātpersonu tiesību aizskāruma samērīgums, proti, ņemts vērā, vai attiecīgajā teritorijā:

- 1) jau atrodas ēkas;
- 2) izstrādāts un apstiprināts detālplānojums;
- 3) izsniegtas būvatļaujas un uzsākta būvniecība.

Pieteikuma iesniedzēja nav pietiekami argumentējusi to, ka jebkādā konkrētā Apstrīdētajā aktā minētajā teritorijā esošo zemesgabalu īpašnieku tiesiskās paļāvības aizskārums būtu nesamērīgs. Satversmes tiesai nav pamata Ministra izraudzītos kritērijus apšaubīt un uzskatīt, ka tie izraudzīti, pārkāpjot Ministra rīcības brīvības un likumā dotā pilnvarojuma robežas. Ja detālplānojuma izstrāde tikai uzsākta vai izsniegts plānošanas un arhitektūras uzdevums (vairākus gadus pēc Saistošo noteikumu Nr. 8 spēkā stāšanās), tad privātpersonu tiesību aizskārums objektīvi ir mazāks, bet iespējas attiecīgajā teritorijā atjaunot situāciju, kas atbilstu plānotās (atļautās) izmantošanas veidam „dabas pamatnes teritorija”, – lielākas nekā tad, ja detālplānojums jau apstiprināts un uzsākta būvniecība. Acīmredzot Apstrīdētajā aktā minēto teritoriju īpašnieku un tiesisko valdītāju tiesību aizskārums, kas radies, apturot Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību attiecībā uz šīm teritorijām, bija mazāks par sabiedrības ieguvumu, kas tika panākts, nodrošinot tiesiskuma principa ievērošanu.

Tas nozīmē, ka Ministrs, izdodot Apstrīdēto aktu, ir nodrošinājis tiesiskuma principa un sabiedrības interešu ievērošanu, no vienas puses, un tiesiskās paļāvības principa ievērošanu un privātpersonu tiesību aizsardzību, no otras puses.

Tādējādi Apstrīdētais akts atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta trešajai daļai.

13. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektā daļa noteic:

„Valsts pārvalde savā darbībā ievēro labas pārvaldības principu. Tas ietver atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses.”

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Apstrīdētajā aktā labas pārvaldības principa pārkāpumi izpaužas vairākos aspektos.

13.1. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka Ministrs, izdodot Apstrīdēto aktu, nav ievērojis saprātīgu termiņu, tas ir, Apstrīdētais akts izdots vairāk nekā četrus gadus pēc Saistošo noteikumu Nr. 8 spēkā stāšanās, turklāt viena un tā paša normatīvā akta – Saistošo noteikumu Nr. 19 – likumība vērtēta divreiz – ar Rīkojumu Nr. 2-02/296 un ar Apstrīdēto aktu.

Satversmes tiesa jau atzinusi, ka tiesiskās stabilitātes un labas pārvaldības princips prasa, lai Ministrs savas pilnvaras izmantotu saprātīgā laika posmā, un vērsusi Saeimas uzmanību uz to, ka likumos, kas regulē vietējo pašvaldību teritorijas plānošanas kontroles jautājumus, nav noteikts termiņš, kādā Ministrs var apturēt vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, detālplānojumu vai to daļas. Šāda termiņa neesamība var nonākt pretrunā ar tiesiskās stabilitātes un tiesiskās paļāvības principiem (*sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 2. punktu un 2008. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. 2007-17-05 23. punktu*).

Var piekrist Pieteikuma iesniedzējai, ka par labu praksi neliecina tas, ka RAPLM lemj par pašvaldību saistošo noteikumu darbības apturēšanu vairākkārt un kontroles pamatā ir privātpersonu iesniegumi, kas saņemti jau pēc saistošo noteikumu spēkā stāšanās, nevis kompleksa, plānveida rīcība teritorijas plānojumu vai detālplānojumu izstrādes un pieņemšanas procesā. Tomēr tas, ka Ministrs vienreiz jau izdevis rīkojumu par kādu saistošo noteikumu darbības apturēšanu daļā, nenozīmē, ka RAPLM var nereaģēt uz iesniegumiem par citiem pārkāpumiem, kuri pieļauti šo saistošo noteikumu izstrādes vai pieņemšanas procesā un par kuriem RAPLM nav bijusi informēta. Satversmes tiesa secinājusi, ka valsts pārvaldes iestādei, konstatējot būtiskus sabiedrības interešu aizskārumus, ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rīkoties un sabiedrībai nozīmīgu interešu pārkāpuma novēršanai būtu dodama prioritāte salīdzinājumā ar tiesiskās stabilitātes principu (*sk. Satversmes tiesas*

2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 2. punktu).

Turklāt jāņem vērā, ka labas pārvaldības princips, tāpat kā tiesiskās paļāvības princips, galvenokārt ir vērsts uz privātpersonas tiesību un likumisko interešu aizsardzību, nevis augstākas iestādes vai amatpersonas radītām neērtībām tās pārraudzībā esošai iestādei. To apliecina arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektās daļas otrais teikums. Kā tika konstatēts, Ministrs ņēma vērā tiesiskās paļāvības un samērīguma principus un neapturēja Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību attiecībā uz visām Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām 25 teritorijām, proti, Ministrs izvērtēja sabiedrības ieguvumu un privātpersonu iespējamo tiesību aizskārumu. Tādējādi privātpersonu tiesības un likumiskās intereses, izdodot Apstrīdēto aktu, tika aizskartas minimāli. Līdz ar to nav konstatējams labas pārvaldības principa pārkāpums sakarā ar termiņu, kurā tika izdots Apstrīdētais akts, un sakarā ar to, ka viena normatīvā akta – Saistošo noteikumu Nr. 19 – darbība tika apturēta divreiz.

13.2. Pieteikuma iesniedzēja arī uzskata, ka Apstrīdētais akts izdots, neievērojot lietderības apsvērumus un bez pienācīga izvērtējuma, proti, Apstrīdētajā aktā minētās teritorijas „nav atlasītas pēc vienotiem, saprotamiem un saprātīgiem tiesiskuma kontroles kritērijiem, bet gan balstoties uz individuālu ieskatu un, iespējams, politiskiem apsvērumiem”.

Par to liecinot šādi apstākļi:

1) Apstrīdētajā aktā neesot minētas visas teritorijas, kurās nebūtu uzsākta būvniecība vai citāda teritorijas izmantošana atbilstoši mainītajam teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veidam (piemēram, Vikingu ielā 40). Savukārt vairākās no Apstrīdētajā aktā minētajām teritorijām ir uzsākta detālplānojuma izstrāde (piemēram, Vakara ielā 12/14), izsniegti arhitektūras un plānošanas uzdevumi (piemēram, Vakara ielā 8 un 12/14, Vikingu ielā

14/16), kā arī izziņas par apbūves iespējām (piemēram, Vakara ielā 12/14, Vikingu ielā 12, Lāču ielā 16);

2) ar Apstrīdēto aktu teritorijai starp Kolkas ielu, Jaunķemeru ceļu, Slokas ezeru un Jaunķemeru sanatoriju esot atjaunots vides kvalitāti pasliktinošs teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veids, kas neatbilstot Apstrīdētajā aktā deklarētajam mērķim un principiem;

3) attiecībā uz teritoriju Mežotnes ielā 4 Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība apturēta jau ar Rīkojumu Nr. 2-02/296;

4) neminot atlases principus un kritērijus, attiecībā uz teritoriju Lielupes palieņu pļavās pie Zvejas ielas Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība esot apturēta daļēji, proti, attiecībā tikai uz dažiem zemesgabaliem;

5) pēc Apstrīdētā akta izdošanas radusies tāda situācija, ka blakus esošiem zemesgabaliem katram ir citāds plānotās (atļautās) izmantošanas veids, proti, starp „dabas pamatnes teritorijām” Vakara ielā 8 un Vakara ielā 12/14, attiecībā uz kurām Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība apturēta, atrodas teritorija Vakara ielā 10 ar teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veidu „savrupmāju dzīvojamā teritorija”. Līdz ar to izveidojusies „neviendabīga dažādu izmantošanas veidu sīku zemesgabalu josla”, kas neliecinot par „saprātīgu teritorijas plānošanu ilgtermiņā”.

Savukārt Ministrs attiecībā uz šiem Pieteikuma iesniedzējas argumentiem paskaidro:

1) nav pamatots Pieteikuma iesniedzējas arguments, ka Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība netika apturēta attiecībā uz visām teritorijām, kurās nebija uzsākta izmantošana saskaņā ar šajos saistošajos noteikumos paredzēto. Turklāt Pieteikuma iesniedzējai ir iespēja jebkurā brīdī lemt par šo saistošo noteikumu atcelšanu attiecībā uz šādām teritorijām, ja tādas tomēr pastāv;

2) izdodot Apstrīdēto aktu, nav vērtēti vides jautājumi, bet Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 atbilstība teritorijas plānošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, tāpēc teritorijā starp Kolkas ielu, Jaunķemeru ceļu, Slokas ezeru un Jaunķemeru sanatoriju daļēji atjaunots videi nelabvēlīgāks teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veids. Nevar piekrist tam, ka teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņa (arī uz „dabas pamatnes teritoriju”) var notikt, neievērojot normatīvajos aktos noteikto teritorijas plānojuma izstrādes procedūru;

3) teritorija Mežotnes ielā 4 Apstrīdētajā aktā minēta tehniskas kļūdas dēļ;

4) attiecībā uz visu teritoriju Lielupes palieņu pļavās pie Zvejas ielas Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība nav apturēta apzināti, ņemot vērā minētos kritērijus, turklāt Pieteikuma iesniedzēja sniegusi RAPLM nepilnīgu informāciju, proti, norādījumi, ka šajā teritorijā ietilpst tikai astoņi zemesgabali, nevis 20, kā RAPLM vēlāk konstatējusi;

5) tas, ka pēc Apstrīdētā akta izdošanas izveidojās tāda situācija, ka blakus esošiem zemesgabaliem (Vakara ielā 6, 8, 10 un 12/14) ir katram cits plānotās (atļautās) izmantošanas veids, neliecina par Apstrīdētā akta pretiesiskumu un nav pretrunā ar normatīvajiem aktiem.

Kā iepriekš konstatēts, Ministrs noteica kritērijus, kas bija pamatā lēmumam par to, kurās teritorijās Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo Noteikumu Nr. 19 darbību apturēt un kurās neapturēt, un Satversmes tiesai nav pamata šos kritērijus apšaubīt. Lai nodrošinātu tiesiskās paļāvības principa ievērošanu, Ministram šajā lietā bija tiesības un arī pienākums šādus kritērijus noteikt un izvērtējumu veikt. Pēc Satversmes tiesas ieskata, Ministra paskaidrojumi par Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbības apturēšanu vai neapturēšanu atsevišķās teritorijās, uz ko norādīja Pieteikuma iesniedzēja, ir vērā ņemami un pietiekami, lai nerastos šaubas par izraudzīto kritēriju pamatotību un Apstrīdētā akta tiesiskumu.

Līdz ar to nav konstatējams labas pārvaldības principa pārkāpums attiecībā uz to, pēc kādiem kritērijiem Apstrīdētajā aktā izraudzītas teritorijas, kurās apturēta Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība. Satversmes tiesa nav konstatējusi arī citus labas pārvaldības principa pārkāpumus Ministra un RAPLM rīcībā, izdodot Apstrīdēto aktu.

Tādējādi Apstrīdētais akts atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektajai daļai.

14. Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta otrā daļa noteic:

„Ja reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs aptur saistošos noteikumus, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai detālplānojums, kādā to daļā, viņš rīkojumā norāda, kuri teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu punkti un grafiskās daļas sadaļas ir atceļamas kā nelikumīgas.”

Var piekrist atbildes rakstā paustajam viedoklim, ka normatīvie akti neparedz pievienot „grafisku pielikumu” Ministra rīkojumam, ar kuru apturēta pašvaldības teritorijas plānojuma vai detālplānojuma darbība kādā to daļā. Taču no rīkojuma nepārprotami jāizriet tam, kādā daļā vai attiecībā uz kādām teritorijām pašvaldības teritorijas plānojuma vai detālplānojuma darbība apturēta. Satversmes tiesa uzskata, ka Apstrīdētajā aktā teritorijas, kurās Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība apturēta, identificētas pietiekami skaidri, proti, tāpat kā Lēmumā Nr. 85 un Saistošajos noteikumos Nr. 8, turklāt gandrīz visām teritorijām, izņemot vienu, norādīti kadastra numuri.

Tāpat ir saprotams, ka Apstrīdētajā aktā minētajās teritorijās apturēti gan grafiskajā daļā ietvertie nosacījumi attiecībā uz teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veidu, gan arī katru šo veidu reglamentējošie attiecīgie apbūves un izmantošanas noteikumi. Konkrētus šo noteikumu punktus Apstrīdētajā aktā

norādīt nebūtu pareizi, jo to darbība nav apturēta attiecībā uz visām citām teritorijām.

Tādējādi Apstrīdētais akts atbilst Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta otrajai daļai.

15. Satversmes 1. pants noteic: „Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Pieteikuma iesniedzēja Apstrīdētā akta neatbilstību Satversmes 1. pantam pamato ar šajā normā nostiprināto tiesību principu – tiesību virsvadības, samērīguma un tiesiskās paļāvības principu – pārkāpumiem. Satversmes tiesa, izvērtējot Apstrīdētā akta atbilstību Valsts pārvaldes likuma 10. panta pirmajai, trešajai un piektajai daļai, jau konstatēja, ka Ministrs, izdodot Apstrīdēto aktu, šos principus ievērojis. Satversmes tiesa nav arī konstatējusi citus apstākļus, kas liecinātu par Apstrīdētā akta neatbilstību Satversmes 1. pantam.

Tādējādi Apstrīdētais akts atbilst arī Satversmes 1. pantam.

Nolēmumu daļa

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 30. – 32. pantu, Satversmes tiesa

n o s p r i e d a:

atzīt reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra 2008. gada 10. jūnija rīkojumu Nr. 2-02/299 „Par Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošo noteikumu Nr. 8 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)” darbības apturēšanu un 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”

darbības apturēšanu daļā” par atbilstošu Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmajai, trešajai un piektajai daļai, Teritorijas plānošanas likuma 7.¹ panta otrajai daļai un Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam.

Spriedums ir galīgs un nepārsūdzams.

Spriedums stājas spēkā tā publicēšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

J. Jelāgins